

Føroya Sosial-Demokrat

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 47

Lýsingarprísur fyri min: 20 øyru á
1. síðu, 15 øyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 22. november 1952

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 3,20 + porto um fjórðingsárið

25. árg.

Heilsølumenn nokta brúksfelagnum vørur

Limatalið 134

Samrøða við harra Schou, brúksfelagsstjóra

Brúksfelagið í Havn, sum í dag telur 132 limir, er nú rættuliga komið í gongd og hevur opnað krambúð sína. Ikki tykjast heilsølumenn at sýna vælild móti brúksfelagnum, tí beinan vegin hevur felag teirra — Føroya heilsølumannafelag — noktað liminum sínum at selja vørur til brúksfelagið.

Aftaná verkfallið 1950 tóku menn seg saman og fóru at virka fyri at fáa í lag eitt brúksfelag í Havn. Samráðingar fóru fram m. a. við serkøna mann frá donsku brúksfelögunum, ið var her uppi. So skjótt var atborið, at longu í heyst varð krambúðin hjá nýggja brúksfelagnum opnað.

Tá ið vit frættu, at heilsølumenn noktaðu brúksfelagnum vørur, fóru vit inn í krambúðina fyri at hitta stjórán.

Hölið er ikki stórt, men aftur fyri nosligt og allar hyllar væl stúgvaðar við alskyns vanligum handelsvörum. At tað ikki eru so fá ið keypa vørur sínar her, fingur vit prógv fyri; tí alla tíðina, meðan vit vóru inni streymaðu kundarnir út og inn. Bert limur er loyvt at keypa frá brúksfelagnum.

Brúksfelagsstjórin, Schou, er væl kendur við arbeiðið. Hann hevur í mong ár havt leiðandi starv innan dansk og svensk brúksfelög.

— Er tað rætt, at heilsølumenn nokta tykkum vørur, spyrja vit harra Schou.

— Víst er tað rætt. Føroya heilsølumannafelag hevur noktað øllum limum sínum at handla við okkum. — Tað vil tó ongan forðandi týðning hava fyri okkum, tá ið vit hava beinleiðis samband við brúksfelögin í Danmark og aðrastaðir og í flestu förum kunnu fáa biligari vørur hagani enn frá heilsølumannunum. —

— Hvussu við prísinum? —

— Flest allar vørur eru biligari hjá okkum enn aðra staðir. Okkara mál er at selja vörurnar so biliga, sum tað kann lata seg gera, men skuldi tað víst seg, at vit hava verið nóg so högir við prísinum, so kemur tað ongantið at skaða kundarnar, tí tá ið árið er liðið, verður uppgjørt og kundarnir fáa allan tann peninginn afturgoldnan. ið teir hava goldið ov nógv, orsakað av ovhögum prísunum.

— Hvussu nógvir eru limirnir?

— Eftir seinastu uppgærd 134, men hetta verður ivaleyst at hækka, tá ið rættulig gongd er í komini. —

Eitt av aðmálunum í stevnu javnaðarmanna hevur altíð verið at fremja

og stuðla brúksfelagshugsjónina. Handil og vinna, ið ríkin verða eftir sjónarmiðum samvinnufelaganna, man vera hin einasti sunni og rættvísi handilsskapur, ið til er. Øll tey privatu, eins og tey mongu einkarrættarmillumliðini, sum hvørt í sínum lagi skulu

hava ein okurvinning av vörnum, æðrenn tær koma fram til brúkarar, eru skúgvaði til viks og handilin verður ríkin við tí endamáli: at selja brúkarunum biligar vørur og geva brúkarunum lut í vinninginum.

Nókur fá brúksfelög eru í Føroyum í dag. Vónandi verða tey at menna seg og enda í einum stórum landsfelagsskapi av brúksfelögum, ið kunnu avloysa hin privata handilsskapin her á landi.

Norðanlondum er hópur av brúksfelögum. Í hvørjum býi í Danmark hava tey útsölur og víðan um eru verksmiðjur, ið framleiða allar mögular vørur. Tey hava gingið á odda fyri at hildið prísunum niðri. Á øllum handilsøkjum eins og á øðrum økjum hava tær gjørt sína prislækkandi ávirkingu galdandi, t. d. hvat fraktum í innlendis farmasigling viðvíkir.

Ensku langfaratrolararnir gera verkfall

Íslandstrolarin »Jón Forseti« landar í Grimsby

Beinan vegin sum Íslendingar viðkædu um sjómarkið, kom træta millum teir og Onglendingar. Hetta orsakaði, at Íslendingar máttu halda uppat við feskiskasiglingini, tá ið teir ikki fingur landingarpláss og landingaramboð. Samráðingar hava farið fram, men uttan úrslit. Tosað hevur verið um, at Íslendingar sjálvir skuldu úvega sær pláss, amboð o. a. til landingarnar, men eisini hetta hevur verið úrslitaleyst.

»Jón Forseti« landaði mikudagin.

Seinasta mikudag landaðu Íslendingar av nýggjum í Onglandi. Hetta var trolarin »Jón Forseti«, ið seldi 4084 kit fyri 11.378 stp. í Grimsby.

Skiparar og stýrimenn í Grimsby mótmæltu hesum beinan vegin og hósdagin vóru allir langfaratrolararnir lagdir. Roknað verður við, at skiparar og stýrimenn í Hull vilja taka stóðu sum starvsbróðurnir í Grimsby.

Skarðhamar fjarritar.

Til landsstýrið fjarritar Skarðhamar soljóðandi:

»Íslandstrolarin Jón Forseti partlandaði í dag Grimsby stop skipara og stýrimannafelagi viðtók oktober at streika beinanvegin um Íslandstrolari kom at landa har stopp henda viðtök-

an so statt komið í gildi og fer eingin Grimsbytrolari út aftaná í dag stopp skiparar stýrimenn Hull hava fund friggjadagin hesum viðvíkjandi og fara ventandi taka somu stóðu í sympati við Grimsby stopp sum kunnugt samtykti Hull byrjan oktober at nokta landa Íslandstrolarar.«

Fjarrit hósdagin.

»Jón Forseti« landaði íalt 4084 kit fyri pund 11358.

Streikan umfatar fyrbils bert langfarabátar.

Landaðar fiskanögdir í teim ymsku søluhavnunum í dag: Grimsby 12000 kit, Hull 12000 kit, Fleetwood 11000 kit, Aberdeen 4500 kassar.

Skarðhamar.

Marshallmálið til viðgerðar í Washington

Landsstýrið sigur frá, at tað statsministerinum hevur fingið upplýst, at málið um styrk til Føroyar av Marshall-peninginum útyvir tann styrk, ið longu er givin Føroyum, av Marshall-nevndini í Danmark, er lagt fyri myndugleikunum í Washington.

Myndugleikarnir rokna við skjótari viðgerð av málinum.

Suðurstreymoyar javnaðarfelag

heldur fund í Losjuni leygarkvöldið tann 22. nov. 1952 kl. 20.30. Fundarevni: Býráðsvalið.

Nevndin.

Tað er verunleiki, at undir fólka-flokks-sambandsstýrinum er tað hent, at hvalaveiðurættindi okkara eru avreidd á norskar hendur í 20 ár, at stórar partur av okkara trolaraflota er seldur út av landinum, at so gott sum øll havna- og vegabygging er seðgað, at fiskaprisirnir liggja langt niðanfyri marknaðarprísir í øðrum londum, at miljónir og aftur miljónir eru oystar í Sjóvinnubankan fyri at fáa í tað aftur á fötur, sum Th. Petersen og aðrir fólka-flokks-soddafiskar rendu um koll.

at tvað nýggjar miljontollógir eru settar í gildi,

at keypivirðið av tí hartvunnu inn-töku fiski- og arbeiðsmanna er munandi skerd,

at forskotsrindanin og lönarviðbót fiskimanna varð avtíkin,

at arbeiðsloysið hevur trøngt seg inn á flestu heim í Føroyum vegna skerjingar og niðurgongupolitikk teirra,

at aldri hava so máttleysir menn ligið á knönum fyri Dönum og triglað teir um pening fyri at böta um oyðingarverk fólka-flokks-soddanna.

o. s. fr.

Úr Klakksvík

Teir fyrstu dagarnar bátarnir vóru útrógvnir aftaná óveðrið, ið var, fingur teir nógvu hýsu, men teir seinastu dagarnar hevur veiðan verið meira torskblandað. Veðrið hevur verið gott alla hesa vikuna, men fiskiskapurin hevur, sum altíð er, verið ójavnur. Teir bátar, ið hava roynt vestanfyri hava fingið lítið, meðan teir, ið hava roynt norðanfyri hava fingið rættuliga væl.

Enskir trolarar hava tó vavst uppi. Soleiðis mátti »Mækjuvík« mánadagin »Thetis« og kom hann teimum til yvir Tórshavn radio senda boð eftir hjálpar.

Einstakir bátar mistu reiðskap av trolaraorsökum. »Ørvur« var fyri tí óhappi at missa 6 stampar.

Mánadagin vóru 18 bátar úti, flest allir norðanfyri.

»Fagraenni« var fyrsta túrin henda dag og basti 2000 pd. Bátarnir lógu

Framhald á 4. síðu.

Ísfiskasølan

Silverspray seldi 18. í h. 625 ks. fyri 1652 stp. Trygvi er á veg til marknaðin við 400 ks. av bátafiski úr Vági.